

Søkerhåndbok akkreditering av studier i andre syklus

- mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang
- erfaringsbasert mastergradsstudier av 90 og 120 studiepoengs omfang
- mastergradsstudier av 300 studiepoengs omfang

11. februar 2011

Innholdsfortegnelse

<i>Del 1 Akkreditering</i>	3
NOKUTs formål.....	3
Søknad om akkreditering	4
Vedtak om akkreditering, gyldighet og klageadgang.....	5
<i>Del 2 Beskrivelse, begrunnelse, vurdering og dokumentasjon av studiet etter tilsynsforskriften</i>	6
§ 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering	6
§ 4-2 Plan for studiet.....	9
§ 4-3 Fagmiljø tilknyttet studiet.....	11
§ 4-4 Støttefunksjoner og infrastruktur.....	13
<i>Del 3 Tabellsamling for andre syklus</i>	14
Tabell 1 Studenter og tilsatte.....	14
Tabell 2 Forventet antall studenter ved studiet.....	14
Tabell 3 Fagmiljøets planlagte faglige bidrag i studiet	15
<i>Del 4: Vedlegg</i>	16
Saksprosessen for søknadsbehandling	17
Innhold og disposisjon av CV	18
Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning.....	19
Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften)	20

Del 1 Akkreditering

NOKUTs formål

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene. NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning.

Universitets- og høyskoleloven § 2-1 (2)

En akkreditering innebærer først og fremst at studentene skal kunne være trygge på at studiet har gjennomgått en tilfredsstillende faglig vurdering før det blir igangsatt. Akkreditering innebærer at det som i Norge betegnes som "høyere utdanning" tilfredsstiller alle relevante kriterier i tilsynsforskriften.

a. Søkers ansvar

Det er institusjonens eget ansvar å utforme struktur og innhold i søknaden slik at den umiddelbart og uten forsinkelse kan behandles av NOKUT. Dersom søknaden ikke er tilfredsstillende i henhold til NOKUTs retningslinjer, vil søknaden umiddelbart avsluttes med vedtak og potensielle søker henvises til neste søknadsfrist.

NOKUT har to søknadsfrister for akkreditering av studier. Disse publiseres på www.nokut.no.

b. NOKUTs veiledning

Hver vår og høst arrangerer NOKUT søkerkurs for alle som ønsker å gjøre seg kjent med hvilke krav som stilles til utdanningskvaliteten i norsk høyere utdanning og hvilke krav som stilles til en søknad om akkreditering. Søkerkursene er NOKUTs hovedveiledning til søkere. Denne søkerhåndboken er et supplement til søkerkursene.

c. Søkerhåndboken

Hoveddelen i søkerhåndboken består av kriterier som utdanningskvaliteten vurderes etter og som gjenfinnes i tilsynsforskriften, vedtatt av NOKUT 27. januar 2011. Kriteriene suppleres av merknader som er ment som veiledning for søkerinstitusjonen. I søkerhåndboken spesifiseres de vedlegg som søker må sende inn sammen med søknaden.

I søkerhåndboken er det også tabeller som skal fylles ut på en korrekt måte. Det er viktig at institusjonen kvalitetssikrer at det er de samme tallene som blir presentert i tabellene som er presentert gjennom søknaden. Videre er det viktig at tallene er korrekte. NOKUT ber om at institusjoner som rapporterer til DBH (Database for statistikk om høgre utdanning), benytter de samme tallene når man skal fylle ut tabellene til NOKUT. Institusjoner som ikke rapporterer til DBH, bes oppgi tidspunktet for når tallene er hentet inn.

Denne søkerhåndboken er en veiledning for den som vil søke om akkreditering av studier etter Kunnskapsdepartementets forskrift om krav til mastergrad:

- § 3 mastergradsstudier av 120 studiepoengs omfang
- § 5 erfaringsbasert mastergradsstudier av 90 og 120 studiepoengs omfang

- § 4 mastergradsstudier av 300 studiepoengs omfang

Søknad om akkreditering

Gjennom en søknad skal institusjonen beskrive, reflektere og vurdere hvordan studiet tilfredsstillende kriteriene i tilsynsforskriften. En akkreditering forutsetter at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt. Søkere skal følge den malen som er utformet gjennom denne søkerhåndboken. Dersom søkerhåndboken ikke er fulgt vil søknaden bli returnert og institusjonen vil bli bedt om å søke på nytt.

Søknadsprosessen skal være med på å bevisstgjøre søker om kvalitetsarbeidet ved institusjonen. En forutsetning for at dette arbeidet skal lykkes og gi utbytte, er forankring både i institusjonens ledelse og i de aktuelle fagmiljøene.

En fullstendig søknad skal bestå av:

- **Følgerev** som skal være underskrevet av institusjonsledelsen. Det formelle vedtaket for søknaden om akkreditering av studiet skal framkomme her. Videre bør det gis en kort redegjørelse for arbeidet med søknaden. Institusjonen skal oppgi en kontaktperson for søknaden; med telefon og e-postadresse.
- **Beskrivelse, begrunnelse, vurdering og dokumentasjon av studiet etter tilsynsforskriften.** Denne delen skal følge disposisjonen i søkerhåndbokens del 2. Vi ber institusjonene om å legge stor vekt på egenvurdering og refleksjonen i denne delen av søknaden. Det er her det akademiske nivået synliggjøres. Søknaden skal kunne leses selvstendig uten vedlegg. Med selvstendig dokument, menes utdypende redegjørelse for alle kriteriene i forskriften i form av beskrivelse, egenvurdering og refleksjon. Det skal ikke være nødvendig for NOKUT og komiteen å gå til vedlegg eller eksterne lenker for å finne informasjon som er vesentlig for å vurdere kvaliteten i studiet. Dersom søknaden ikke kan leses som et selvstendig dokument vil søknaden bli returnert og institusjonen vil bli bedt om å søke på nytt. Vi ber institusjonen om å være konsis og tydelig i beskrivelse, begrunnelse og vurdering.
- **Dokumentasjon gjennom vedlegg, herunder tabellsamling for kvantitative data** som finnes under del 3. NOKUT har presisert hvilke vedlegg som skal legges ved som en del av søknaden. Vi henstiller institusjonen til ikke å legge ved flere vedlegg enn de etterspurte. Skjemaene for kvantitative data er utformet av NOKUT for å understøtte en del informasjon som skal framkomme gjennom søknaden. Alle institusjoner som søker må fylle ut skjemaene.

Ett eksemplar av søknaden med alle dokumentene som er nevnt over, sendes NOKUT. Vi ber også om at elektronisk format (pdf) sendes til postmottak@nokut.no. Når NOKUT har klarert søknaden, vil søker bli bedt om at oppdaterte papirdokumenter ettersendes tilsvarende antall sakkyndige, samt et arkiveksemplar til NOKUT.

Søker må gjerne selv fremme forslag til aktuelle sakkyndige eller foreslå nasjonale/internasjonale fagmiljøer som NOKUT kan kontakte. NOKUT er ikke bundet til søkers eventuelle forslag til sakkyndige. Ved sammensetning og oppnevning av komiteen må NOKUT forholde seg til gitte formelle krav.

Vedtak om akkreditering, gyldighet og klageadgang

Institusjonen frarådes å markedsføre studiet og ta opp studenter til studiet før det er akkreditert.

Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato. Vedtak gis ikke tilbakevirkende kraft.

Studiet er akkreditert slik det er vedtatt av NOKUT.

Dersom institusjonen ikke har graden master fra før, må institusjonen søke Kunnskapsdepartementet om rett til å tildele graden, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3-2 (1).

Institusjonene må gi NOKUT melding om eventuelle endringer i studiets navn, omfang, studiested og andre opplysningen som fremgår i NOKUTs oversikt over akkrediterte studier.

NOKUT henvender seg til institusjonen tre år etter at den har mottatt et positivt akkrediteringsvedtak. Dette er en dialog med både kontroll og utvikling som formål. Institusjonen blir bedt om å redegjøre for status og avvik i forhold til grunnlaget for akkrediteringsvedtaket. Det kan blant annet være relevant å innhente informasjon om studentopptak og uteksaminering. Dersom institusjonen ikke redegjør for status på en tilfredsstillende måte, kan dette gi grunn til mistanke om kvalitetssvikt, og NOKUT vil da vurdere å føre tilsynet videre.

Klageadgang

Det er anledning til å klage på vedtak fattet av NOKUT etter forvaltningsloven § 28. Forvaltningsloven gjelder ved behandling av saker etter forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler, med følgende unntak og presiseringer:

- a. Vedtak fattet etter § 2-2, § 2-3, § 3-1, § 3-2, § 3-4, § 3-5, § 5-1, § 5-2 og § 5,3 i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning, regnes som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b.
- b. Bare den som et vedtak direkte gjelder, kan klage over vedtak fattet av NOKUT.
- c. NOKUTs faglige vurdering av de faktiske forhold i forbindelse med vedtak etter § 2-2, § 2-3, § 3-1, § 3-2, § 3-4, § 3-5 § 5-1, § 5-2 og § 5-3 i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning kan ikke påklages.

I tråd med forvaltningsloven § 29 er klagefristen satt til 3 uker fra det tidspunktet orientering om vedtaket har kommet fram til institusjonen. Klagen sendes til det organ som har fattet vedtaket, NOKUT, i tråd med forvaltningsloven § 32.

Del 2 Beskrivelse, begrunnelse, vurdering og dokumentasjon av studiet etter tilsynsforordningen

I søknaden skal studiet beskrives og begrunnes med utgangspunkt i standardene og kriteriene i tilsynsforordningens § 4. Nedenfor er all tekst hentet fra selve forordningen markert med fete typer, mens tekst hentet fra merknadene står i kursiv. Alle kriterier er likeverdige og må være tilfredsstillende for at akkreditering skal kunne oppnås.

§ 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

Bestemmelsene bygger på KDs forskrift § 3-1 (4), der det heter: En forutsetning for akkreditering av studier er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt, jf. også denne forskrift § 2-1 (Krav til kvalitetssikringssystem). Eventuelle forskrifter og rammeplaner fastsatt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2, skal legges til grunn for akkrediteringen.

Alle institusjoner plikter å sørge for at virksomheten er i samsvar med UH-loven. Oversikten i denne paragrafen er gitt for å gjøre det tydelig og forutsigbart hvilke bestemmelser i UH-loven NOKUT fører tilsyn med. NOKUT forutsetter at disse forholdene er tilfredsstillende imøtekommet ved enhver institusjon til enhver tid. Ved søknad om akkreditering vil NOKUT be om dokumentasjon som gjør at forholdene kan vurderes på nytt når en institusjon søker om akkreditering av et studium på et nytt nivå (i en høyere syklus). Det er nødvendig å vurdere egnetheten til institusjonens system for kvalitetssikring når en institusjon søker om akkreditering for første gang og for første gang på et nytt studienivå.

1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:

- a. **Reglement og styringsordning** (universitets- og høyskoleloven Kapittel 8)
- b. **Klagenemnd** (universitets- og høyskoleloven Kapittel 5)
- c. **Læringsmiljøutvalg** (universitets- og høyskoleloven § 4-3)
- d. **Utdanningsplan** (universitets- og høyskoleloven § 4-2)
- e. **Vitnemål og Diploma Supplement** (universitets- og høyskoleloven § 3-11)
- f. **Kvalitetssikringssystem**

Nye søkere uten akkrediterte studier skal legge ved dokumentasjon knyttet til alle punktene (1.a - 1.f)

Søkere som ikke har hatt evaluering av system for kvalitetssikring legger ved en systembeskrivelse. Søkere som har godkjent system for kvalitetssikring ser bort fra punkt f.

Alle søkere legger ved den delen av Diploma Supplement som beskriver selve studiet.

2. Krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet skal være fylt.

Med aktuelle forskrifter menes KDs forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling, mastergradsforskriften, forskrift om opptak til høyere utdanning og liknende.

Det skal redegjøres for hva slags mastergradsstudium (§ 3, 4 eller 5) det søkes om, og hvordan relevante krav fylles, jf. § 3 og 4 om faglige minste krav ved opptak og § 6 om krav til selvstendig arbeid.

Institusjoner som søker om akkreditering av mastergrad for første gang eller der akkrediteringen av mastergradsstudier er eldre enn 2005, må legge ved institusjonens opptaksreglement.

Er studiet regulert av en rammeplan må denne legges til grunn for søknad om akkreditering.

Beskriv og begrunn

3. Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.

Erfaringer viser at det ofte kan være manglende samsvar mellom forventet og reell rekruttering til et studium. Institusjonen skal i akkrediteringssøknaden redegjøre for forventet studentrekruttering, og der det er naturlig også redegjøre for forholdet mellom ekstern og intern rekruttering. Rekruttering må vurderes ut fra studiets omfang og nivå. Det skal redegjøres for tiltak som sikrer et godt læringsmiljø og stabilitet i studiet. Det kan ikke fastsettes noen generell norm for hva som vil være et tilfredsstillende rekrutteringsgrunnlag. Kriteriet må vurderes ut fra studiets egenart, omfang og nivå.

Beskriv og begrunn

4. Det skal redegjøres for forventet arbeidsomfang for studentene.

Institusjonen selv skal kunne gjøre rede for hvordan den tilrettelegger for fullt arbeid i et studium på en slik måte at studentene vet hva som forventes av dem. Det å redegjøre for forventet og tilrettelagt studierelatert arbeid må gjøres enkelt og overordnet. Det forventes at institusjonen fremlegger en oversikt over for hvor mange timer det totalt tilrettelegges for ved de undervisningsformene som velges i tillegg til forventet omfang selvstudium og eksamensforberedelser. For studier som strekker seg over flere år, bes om slik redegjørelse for hvert studieår.

Forventet arbeidsomfang er i samsvar med ECTS: et studieår er 1500 – 1800 arbeidstimer.

Beskriv og begrunn

5. Der deler av studiet foregår utenfor den institusjonen som utsteder vitnemål, skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

Deler av studiet som gjennomføres utenfor vitnemålsutstedende institusjon, gjelder alle deler som er nødvendig for å få fullført studiet og dermed oppnå vitnemål. Bestemmelsen innebærer at vitnemålsutsteder må kunne vise til avtaler som regulerer samarbeidet på en tilfredsstillende måte og klargjør vitnemålsutsteders ansvar.

Klare ansvarsforhold er ikke minst viktig for praksisstudier. En tilfredsstillende praksisavtale må inneholde bestemmelser om eksterne praksisveileders kompetanse og kapasitet, regulere tiltak for oppfølging av studentene og vise institusjonens ansvar og retningslinjer for kvalitetssikring.

Beskriv og begrunn

Vedlegg til søknaden	Vedlegg nr.
Til punkt 4-1 1. a Styringsordninger, vedtekter og eksamensreglement	
Til punkt 4-1 1. b Bestemmelse klagenemda	
Til punkt 4-1 1. c Bestemmelse læringsmiljø	
Til punkt 4-1 1. d Mal for utdanningsplan	
Til punkt 4-1 1. e Vitnemål og Diploma Supplement	
Til punkt 4-1 1. f Systembeskrivelse	
Til punkt 4-1 2. Opptaksreglement	
Til punkt 4-1 5. Samarbeidsavtaler	
Til punkt 4-1 5. Praksisavtaler	

§ 4-2 Plan for studiet

1. Studiet skal ha et dekkende navn.

Navnet med eventuell undertittel, skal på en tydelig måte være beskrivende for studiets innhold, omfang og nivå.

Beskriv og begrunn

2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskapsdepartementet har fastsatt læringsutbyttebeskrivelser for alle nivåene i det norske utdanningssystemet. Med utgangspunkt i de fastsatte læringsutbyttebeskrivelsene stiller tilsynsforskriften krav om at kvalifikasjonene en kandidat oppnår ved fullført studium, skal beskrives som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Studiets relevans for arbeidsliv og videre studier skal beskrives.

a. Læringsutbytte skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.

Beskriv studiets læringsutbytte

b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.

Beskriv og begrunn

c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

En redegjørelse for studiets innhold og oppbygging må vise forholdet mellom obligatoriske og valgfrie deler og spesialiseringer. Det må tydelig fremgå hvilke deler av studiet, faglig og/eller pedagogisk, som støtter utvikling av kvalifikasjoner som beskrevet som læringsutbytte. En redegjørelse for studiets innhold og oppbygging skal også inneholde en omtale av studiets bredde, dybde og indre faglige sammenheng.

Beskriv og begrunn

d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.

Studiets arbeids- og undervisningsformer omfatter alle former for tilrettelegging i studiet fra forelesninger til selvstudium. Forskningsoppgaver, annet selvstendig arbeid og eventuell praksis som inngår som del av studiet, skal også redegjøres for. Praksis skal være tilrettelagt slik at studenten skal kunne oppnå det foreskrevne læringsutbyttet. Praksisavtaler skal beskrive praksisens relevans for læringsutbyttet.

Beskriv og begrunn

e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.

Beskriv og begrunn

3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.

Bestemmelsen stiller krav til tydelig sammenheng mellom studiet og FoU-arbeidet som utføres. Intensjonen er å tydeliggjøre UH-lovens krav om at høyere utdanning skal være FoU-basert.

Beskriv og begrunn

4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart

Innholdet i studentutvekslingen, dokumentert med avtaler, skal være relevant i henhold til læringsutbyttet for studiet. Tiltak for internasjonalisering må vurderes som tilstrekkelig i henhold til studiets nivå, omfang og egenart.

Beskriv og begrunn

Vedlegg til 4-2	Vedlegg nr.
Studieplan	
Dokumentasjon på FoU	
Avtaler internasjonalisering	

§ 4-3 Fagmiljø tilknyttet studiet

Kravet til formell kompetanse og kravet til resultater fra forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid må vurderes i forhold til hva som forventes i forhold til studiets nivå og egenart og fagmiljøet tilknyttet studiet.

1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.

Med fagmiljø menes de personene som gir regelmessig og direkte bidrag til utvikling, organisering og gjennomføring av studiet. Fagmiljøet angis i årsverk. Innsats av mindre omfang enn 0,1 årsverk skal oppgis, men inngår ikke i vurdering av stabilitet og kapasitet, kun i vurdering av fagmiljøets kompetanse.

Fagmiljøets størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset plan for studiet, dvs dimensjonert i forhold til antall studenter. Fagmiljøet skal dekke alle deler av studiet med relevant kompetanse. Merk at relevant kompetanse kan innebære mer enn kompetanse knyttet til studiets innhold. Størrelse og kompetanse skal i tillegg til undervisning og veiledning, også være tilpasset behov for forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

Beskriv og begrunn

2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet.

Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal dekkes av ansatte i hovedstilling. Med hovedstilling menes at institusjonen selv er hovedarbeidsgiver for den ansatte. Med førstestillingskompetanse menes stillingskategoriene førstelektor, førsteamanuensis, post.doc, dosent og professor. Dosent er en forsker- og undervisningsstilling på samme nivå som professor, men med annen faglig basis.

Et område eller flere kan fremstå som sentrale i studiet. Institusjonen må identifisere slik(e) del(er). Institusjonen skal ha egne ansatte med minst førstestillingskompetanse innen de(n) sentrale delen(e) av studiet.

Beskriv og begrunn

b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.

Minst 50 prosent av fagmiljøets årsverksinnsats skal dekkes av ansatte med førstestillingskompetanse. På tilsvarende måte skal professor-/dosentkompetanse utgjøre minst 10 prosent av den samlede årsverksinnsatsen.

Beskriv og begrunn

3. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid.

I tillegg gjelder:

b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.

Statistikk om vitenskapelig publisering i offentlige databaser benyttes i vurderingen av fagmiljøets resultater for alle sykler. Faglig- og kunstnerisk utviklingsarbeid som det ikke finnes nasjonal statistikk for, må dokumenteres på annen måte. Resultater vurderes for de siste 3 til 5 år. Sammenhengen mellom fagmiljøets forskning, faglige- og kunstneriske utviklingsarbeid og studiets faglige innhold og

nivå må gjøres klart.

For master kreves resultater på høyt nivå. Publiseringsomfanget og andelen publikasjoner på nivå 2 vil gi indikasjon på kvalitet. Det samme gjelder for kunstnerisk utviklingsarbeid, forskningsrådets fagevalueringer, priser, patenter, internasjonale bransjeakkrediteringer o.l.

Beskriv og begrunn

4. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.

Fagmiljøet skal dokumentere forpliktende eller aktiv deltakelse i faglige nasjonale og/eller internasjonale samarbeid og nettverk med relevans for studiet.

Beskriv og begrunn

5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Vurderingen gjelder både interne og eksterne praksisveiledere. Med "hensiktsmessig" menes både relevant praksis og tilstrekkelig erfaring fra praksis.

Beskriv og begrunn

Vedlegg til 4-3	Vedlegg nr.
CV for alle som inngår i studiets fagmiljø	
Publikasjonslister siste 3-5 år	
Dokumentasjon på FoU samarbeid og nettverk	

§ 4-4 Støttefunksjoner og infrastruktur

1. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

Bestemmelsen om at støttefunksjoner og infrastruktur skal være tilpasset studiet innebærer at disse skal være dimensjonert i forhold til antall studenter og tilpasset studiets egenart slik det framkommer i studiets plan. Støttefunksjoner og infrastrukturen omfatter administrativt og teknisk personale og tjenester, bibliotek tjenester og -personale, annet relevant personale, IKT-ressurser og -tjenester, lokaler, utstyr, drifts- og produksjonsmidler. Disse skal være egnet for at studentene skal kunne oppnå det foreskrevne læringsutbytte for studiet. Listen er ikke uttømmende. Støttefunksjoner og infrastruktur må tilrettelegges for det enkelte studium og læringsutbytte som skal oppnås med fullført utdanning.

Beskriv og begrunn

Vedlegg til 4-4	Vedlegg nr.
Leieavtaler dersom institusjonen ikke selv har alle fasiliteter.	

Del 3 Tabellsamling for andre syklus

Søker må kvalitetssikre opplysningene slik at tallene i tabellene stemmer overens med tallmaterialet som framkommer i andre deler av søknaden.

Tabell 1 Studenter og tilsatte

Tabellen skal gi grunnlag for å se det omsøkte studiets størrelse i forhold til institusjonens øvrige studietilbud.

Oppgi tall fra siste mulige tellingstidspunkt ("X") og sett dette inn i tabelloverskriftsraden (dvs erstatt X'ene med årstall).

Enheter og program	Registrerte studenter X *	Opptatte studenter i X **	Kandidater i X	Vitenskapelige årsverk X ***
Ved institusjonen totalt				
Ved enheten/ avdelingen for det omsøkte studiet****				
Ved det omsøkte studiet				

Kommentar:

* Med registrerte studenter menes antall studenter totalt (slik det blir rapportert til DBH i kategorien "alle" og skal omfatte både egenfinansierte og eksternt finansierte).
** Med opptatte studenter menes studenter som ble tatt opp til og startet ved enheten (der studiet er tilhørende) og betalte semesteravgift det aktuelle semesteret (normalt høst)
*** Oppgi faglige årsverk, definert som i DBH-rapporten "Tilsatte" og som kategorien "Undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger". Her skal det også fylles ut for det omsøkte studiet, tredje rad
**** I andre rad ønsker vi data som gjelder for den laveste organisatoriske enheten studiet ligger, eksempelvis avdelingen eller institutt.

Tabell 2 Forventet antall studenter ved studiet

Tabellen skal gi oversikt over studenttallet og rekrutteringsbehovet for det omsøkte studiet

Antall studenter ved det omsøkte studiet	Studenter totalt første studieår	Studenter totalt ved full drift
Antall fulltidsstudenter		
Antall deltidsstudenter		

Kommentar:

Del 4: Vedlegg

Saksprosessen for søknadsbehandling

Saksgangen for akkreditering av studier i andre syklus	
Søknadsfrist	NOKUT fastsetter søknadsfrister to ganger i året. Disse publiseres på www.nokut.no
Søknaden kvalifisert for behandling	Søknaden skal følge malen i søkerhåndboken. Institusjonen må tilfredsstillende grunnleggende forutsetninger jf. tilsynsforskriften § 4.1. Søknaden skal være kvalitetssikret av institusjonen. Om søknaden ikke er kvalifisert for videre behandling, avsluttes saken, og institusjonen må søke på nytt ved neste søknadsfrist.
Oppnevning av sakkyndige	Institusjonen gis anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige. De sakkyndige skal tilfredsstillende kravene til kompetanse jf. tilsynsforskriften § 1-3
Sakkyndig rapport	Ved positiv konklusjon i rapporten fattes vedtak direkte. Ved negativ konklusjon sendes rapporten til søkerinstitusjonen, som for kommentarer.
Søkers kommentarer til sakkyndig rapport	Søkerinstitusjonen får tre uker på å rette opp mindre mangler som de sakkyndige påpeker i rapporten.
Sakkyndiges tilleggsvurdering	Kommentarene fra søkerinstitusjonen kan danne grunnlag for tilleggsvurdering. De sakkyndige gis to uker på å avgi slik vurdering.
Vedtak	NOKUT fatter vedtak i saken basert på rapport fra sakkyndige, tilsvarende fra søkerinstitusjonen og eventuelt tilleggsvurdering fra sakkyndige.

Innhold og disposisjon av CV

Kortfattet CV til de faglig ansatte tilknyttet studiet. Maksimalt to/tre sider per ansatt. I tillegg kan en liste over relevante publikasjoner legges ved.

NAVN	
AKADEMISK TITTEL	
STILLING	
UTDANNING (kun utdanninger over fire måneder)	
Forskning og utviklingsarbeid de siste 3-5 år	
Øvrig <u>relevant</u> kompetanse /erfaring de siste 3-5 år	

Kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

KUNNSKAP

Bachelor (1. syklus)	Master (2. syklus)	Ph.d. (3. syklus)
<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>
- har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet	- har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område	- er i kunnskapsfronten innenfor sitt fagområde og behersker fagområdets vitenskapsteori og/eller kunstneriske problemstillinger og metoder
- kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet	- har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metoder	- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige og/eller kunstneriske utviklingsprosjekter
- kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet	- kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet	- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor fagområdet
- har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet	- kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet.	

FERDIGHETER

Bachelor (1. syklus)	Master (2. syklus)	Ph.d. (3. syklus)
<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>
- kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg	- kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning	- kan formulere problemstillinger for, planlegge og gjennomføre forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid
- kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning	- kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklings-	- kan drive forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt

	arbeid på en selvstendig måte	internasjonalt nivå
- kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling	- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnerer	- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer	- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer	

GENERELL KOMPETANSE

Bachelor (1. syklus)	Master (2. syklus)	Ph.d. (3. syklus)
<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>	<i>Kandidaten...</i>
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger	- kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger	- kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet
- kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer	- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter	- kan styre komplekse tverrfaglige arbeidsoppgaver og prosjekter
- kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer	- kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer	- kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler
- kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis	- kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten	- kan delta i debatter innenfor fagområdet i internasjonale fora
- kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser	- kan bidra til nytenkning og i innovasjonsprosesser	- kan vurdere behovet for, ta initiativet til og drive innovasjon

Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (tilsynsforskriften)

Vedtatt av NOKUT 27. januar 2011

Kapittel 1 Generelle bestemmelser

§ 1-1 Formål og virkeområde

Forskriften gjelder tilsyn med studier som betegnes som høyere utdanning og institusjoner som gir høyere utdanning etter lov om universiteter og høyskoler av 01.04.2005, §§ 3-2 og 3-3 og Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010, §§ 3-1 og 3-2.

NOKUTs tilsynsvirksomhet skal bidra til å sikre et høyt internasjonalt nivå ved institusjonene og bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i høyere utdanning. NOKUTs tilsyn er en kontroll med institusjonenes interne kvalitetssikring av utdanningsvirksomheten og med at deres studietilbud tilfredsstillende standarder og kriterier som er uttrykt i denne forskrift.

NOKUTs tilsyn skal også stimulere til videreutvikling av utdanningskvaliteten.

§ 1-2 NOKUTs tilsynsvirkemidler

1. Akkreditering av institusjoner.
2. Evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring.
3. Akkreditering av studier.
4. Tilsyn med eksisterende virksomhet, herunder revidering av akkrediteringer og generelt tilsyn av mindre inngripende karakter.

§ 1-3 Sakkyndiges kompetanse

1. NOKUT oppnevner sakkyndige ved akkreditering og revidering av akkreditering av studier og institusjoner og ved evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring.
2. Institusjonen skal gis anledning til å kommentere NOKUTs forslag om sakkyndige før oppnevning.
3. Felles krav til all sakkyndig kompetanse:
 - a. Sakkyndige kan ikke ha oppgaver ved institusjonen eller studiet de skal evaluere eller ha andre tilknytninger til institusjonen som fører til inhabilitet.

4. Sakkyndig kompetanse for akkreditering av studium:
 - a. De sakkyndige skal ha kompetanse i og erfaring fra gjennomføring av tilsvarende eller beslektet studium. Minst én av de sakkyndige skal ha formell kompetanse på et høyere nivå enn det studiet som skal akkrediteres.
 - b. Ved vurdering av studier i andre og tredje syklus skal den sakkyndige komiteen ha relevant internasjonal kompetanse.
 - c. En stipendiat skal inngå i komiteen ved vurdering av studier i tredje syklus.
5. Sakkyndig kompetanse ved revidering av akkreditert studium:
 - a. De sakkyndige skal ha kompetanse i og erfaring fra gjennomføring av tilsvarende eller beslektet studium. Minst én av de sakkyndige skal ha formell kompetanse på et høyere nivå enn det studiet som skal akkrediteres.
 - b. Den sakkyndige komiteen skal ha relevant internasjonal kompetanse.
 - c. En student eller stipendiat skal inngå i komiteen.
6. Sakkyndige komiteer ved akkreditering av institusjoner og revidering av akkreditert institusjon:
 - a. Komiteen skal inneha erfaring fra ledelse av en høyere utdanningsinstitusjon minst på nivå med den kategori akkrediteringen gjelder.
 - b. Komiteen skal ha minst en sakkyndig med tilknytning til relevant utenlandsk institusjon.
 - c. Komiteen skal ha en sakkyndig med kompetanse fra samfunns- eller næringsliv.
 - d. En student med erfaring fra institusjonsstyre, ledelse eller andre sentrale tillitsverv skal inngå i komiteen.
 - e. I komiteen skal det inngå minst én sakkyndig med professor-/dosentkompetanse ved akkreditering til universitet og vitenskapelig høyskole, og minst førstestillingskompetanse ved akkreditering til høyskole.
7. Sakkyndige komiteer ved evaluering av kvalitetssikringssystem:
 - a. Alle de sakkyndige skal ha erfaring fra kvalitetsarbeid og/eller evaluering.
 - b. Komiteen skal ha minst en sakkyndig med erfaring fra ledelse ved en høyere utdanningsinstitusjon.
 - c. Komiteen skal ha minst en sakkyndig med tilknytning til relevant utenlandsk institusjon.
 - d. En student med erfaring fra institusjonsstyre, ledelse eller andre sentrale tillitsverv skal inngå i komiteen.
 - e. I komiteen skal det inngå minst en sakkyndig med professor-/dosentkompetanse.

§ 1-4 Søknad om akkreditering

1. Søknader om akkreditering av studietilbud behandles årlig etter to faste søknadsfrister.
2. Dersom NOKUT fastsetter nye søknadsfrister, kunngjøres disse på NOKUTs nettside minst 6 måneder før ny frist inntreffer.
3. NOKUT kan i særskilte tilfeller når søknad ikke er tilfredsstillende, fastsette karantenetid på inntil 2 år for tilsvarende søknader. Institusjonen får forhåndsvarsel når det blir aktuelt å ilegge karantene for neste søknad.

§ 1-5 Informasjonsplikt

1. Institusjonen skal fremskaffe den informasjonen NOKUT etterspør innen angitt tidsfrist. NOKUT fatter vedtak basert på den informasjonen som foreligger på angitt tidspunkt.

Kapittel 2 Akkreditering av institusjoner

Bestemmelsene i dette kapitlet uttrykker kvalitetskrav for akkreditering av institusjoner i kategoriene høyskole, vitenskapelig høyskole og universitet. Bestemmelsene er samtidig grunnlag for tilsyn med allerede akkrediterte institusjoner, jf. kapittel 5.

Standardene, angitt i fet skrift, er hentet fra "Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning", fastsatt av Kunnskapsdepartementet. NOKUT har fastsatt utfyllende kriterier. Kriteriene er ikke uttømmende i forhold til standardene. For at en standard skal være tilfredsstillt må alle tilhørende kriterier være oppfylt, samtidig som en samlet vurdering må vise at standarden som helhet er tilfredsstillt. For akkreditering kreves at samtlige standarder er tilfredsstillt.

§ 2-1 Standarder og kriterier for akkreditering som høyskole

§ 2-1 a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling

1. Institusjonens primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.
2. Styringsordning, reglement, klagenemnd, læringsmiljøutvalg og system for kvalitetssikring skal være i tråd med lov om universiteter og høyskoler.

§ 2-1 b) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten

1. Institusjonen skal ha en organisering som avspeiler og understøtter primærvirksomheten.
2. Institusjonen skal ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene.
3. Institusjonen skal ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.
4. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier.
5. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primær oppgavene.
6. Institusjonen skal legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

§ 2-1 c) Institusjonen skal ha forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet relatert til sine fagområder

1. Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.
2. Vitenskapelig publisering skal være på nivå med sammenliknbare høyskolemiljøer.

3. Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert.

§ 2-1 d) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på sentrale fagområder som inngår i studiene

1. Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i fagområdene.
2. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

§ 2-1 e) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir selvstendig rett til å tildele lavere grad, og ha uteksaminert lavere grads kandidater i minst to år

1. Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning og kandidatproduksjon.

§ 2-1 f) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid

1. Institusjonen skal delta aktivt i minst ett nasjonalt og ett internasjonalt samarbeid som har betydning for primærvirksomheten.

§ 2-2 Standarder og kriterier for akkreditering som vitenskapelig høyskole

§ 2-2 a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling

1. Institusjonens primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.
2. Styringsordning, reglement, klagenemnd, læringsmiljøutvalg og system for kvalitetssikring skal være i tråd med lov om universiteter og høyskoler.

§ 2-2 b) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten

1. Institusjonen skal ha en organisering som avspeiler og understøtter primærvirksomheten.
2. Institusjonen skal ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene.
3. Institusjonen skal ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.
4. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier.
5. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene.
6. Institusjonen skal legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

§ 2-2 c) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder

1. Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.
2. Vitenskapelig produksjon skal i omfang og kvalitet være stabil og på nivå med sammenliknbare vitenskapelige høyskoler eller universitetsmiljøer.
3. Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.

§ 2-2 d) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene

1. Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i fagområdene.
2. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

§ 2-2 e) Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, og ha uteksaminert høyere grads kandidater i minst to år

1. Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og tilfredsstillende gjennomstrømning og kandidatproduksjon.

§ 2-2 f) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad, eller ha akkreditering for tilsvarende stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid, jf. § 3-1 tredje ledd

1. Institusjonen skal ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.

§ 2-2 g) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning og eventuelt tilsvarende kunstnerisk stipendprogram

§ 2-3 Standarder og kriterier for akkreditering som universitet

§ 2-3 a) Institusjonens primærvirksomhet skal være høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid samt formidling

1. Institusjonens primærvirksomhet skal være tydelig avgrenset fra annen virksomhet.
2. Styringsordning, reglement, klagenemnd, læringsmiljøutvalg og system for kvalitetssikring skal være i tråd med lov om universiteter og høyskoler.

§ 2-3 b) Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

1. Institusjonen skal ha en organisering som avspeiler og understøtter primærvirksomheten.
2. Institusjonen skal ha tilfredsstillende studieadministrative tjenester og informasjon til studentene.
3. Institusjonen skal ha tilfredsstillende ressurser og fasiliteter i form av lokaler, utstyr og bibliotek som er tilpasset primærvirksomheten og som utgjør et forsvarlig lærings- og arbeidsmiljø for studenter og ansatte.
4. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for oppretting av nye studier og revidering av etablerte studier.
5. Institusjonen skal ha tilfredsstillende rutiner for å ivareta de ansattes kompetanseutvikling knyttet til primæroppgavene.
6. Institusjonen skal legge til rette for studentdemokrati og studenters deltakelse i beslutningsprosesser.

§ 2-3 c) Institusjonen skal ha stabil forsknings- og faglig eller kunstnerisk utviklingsvirksomhet av høy kvalitet relatert til sine fagområder

1. Institusjonens forskning og faglige eller kunstneriske utviklingsvirksomhet skal utføres i samspill med utdanningsvirksomheten.

2. Vitenskapelig publisering skal være stabil og på nivå med sammenliknbare universitetsmiljøer.
3. Faglig og kunstnerisk utviklingsvirksomhet skal være dokumentert og av høy kvalitet.

§ 2-3 d) Institusjonen skal ha ansatte i undervisnings- og forskerstilling på de fagområder som inngår i studiene

1. Det skal være tilstrekkelig antall ansatte til å dekke undervisnings-, forsknings- og utviklingsoppgavene i fagområdene.
2. De ansatte skal ha en relevant kompetanseprofil.

§ 2-3 e) Institusjonen skal ha akkreditering for minst fem studietilbud av minst fem års varighet, samlet eller som integrert studieløp, som gir selvstendig rett til å tildele høyere grad, samt lavere grads utdanninger innenfor flere fagområder. Institusjonen skal ha uteksaminert kandidater på lavere og høyere grads nivå på de fleste av disse fagområdene

1. Institusjonen skal ha jevnlig opptak av studenter og en tilfredsstillende gjennomstrømning og kandidatproduksjon.

§ 2-3 f) Institusjonen skal ha en stabil forskerutdanning og selvstendig rett til å tildele doktorgrad på minst fire fagområder. To av disse skal være sentrale i forhold til regionale virksomheters verdiskapning, samtidig som fagområdene har nasjonal betydning. Den ene av de fire doktorgradene kan utgjøres av stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid som institusjonen har fått akkreditering for

1. For minst to av doktorgradene skal institusjonen ha jevnlig opptak av et rimelig antall kandidater og kandidater som disputerer innen rimelig tid.
2. For de resterende doktorgradene skal institusjonen ha opptatt et rimelig antall kandidater som i minimum to år har hatt tilfredsstillende progresjon i doktorgradsløpet.

§ 2-3 g) Institusjonen skal være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning, forskning og faglig eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og skal delta i det nasjonale samarbeidet som gjelder forskerutdanning og eventuelt tilsvarende kunstnerisk stipendprogram.

Kapittel 3 Evaluering av institusjonenes system for kvalitetssikring av utdanningen

Kvalitetssikringssystemet skal frambringe den kunnskapen som institusjonen trenger for å kunne vurdere kvaliteten i studiene. Kvalitetssikringen skal omfatte alle studietilbud som en institusjon gir, internt og eksternt, alle deler av studiet og alle formidlingsformer. Institusjonen skal ha faste rutiner og prosesser som i en årlig syklus frambringer, vurderer og anvender informasjon om det enkelte studium og om utdanningsvirksomheten generelt. Systemet skal bidra til at institusjonen vurderer resultatene i utdanningsvirksomheten, avdekker svakheter, iverksetter forbedringstiltak og foretar kontinuerlige vurderinger med sikte på kvalitetsutvikling. Vesentlig informasjon og vurderinger skal være tilstrekkelig dokumentert.

Institusjonen utformer sitt system, hvilke data og informasjon som inngår, og hvilken dokumentasjon det frambringer ut i fra egen størrelse, faglig profil og lokale behov. Jamfør også Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2-1.

§ 3-1 NOKUTs evaluering

1. Sakkyndige oppnevnt av NOKUT vurderer institusjonens kontinuerlige og systematiske arbeid for å sikre og forbedre kvaliteten i utdanningen.
2. De sakkyndige skal foreta en helhetlig bedømmelse av kvalitetssikringssystemet og institusjonenes aktive bruk av det, der kriteriene nevnt i § 3-1.3 ses i sammenheng, jmfør Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 2.2.
3. Institusjonenes kvalitetssikringssystem evalueres ut fra følgende kriteriesett:
 - a. **Stimulans til kvalitetsarbeid og kvalitetskultur**
NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet fremmer bred deltakelse i kvalitetsarbeidet blant ansatte og studenter og deres demokratiske organer, om det stimulerer til et kvalitetsarbeid som er preget av åpenhet engasjement og forbedringsvilje, og om informasjon og vurderinger er dokumenterte og tilgjengelige.
 - b. **Mål, plan og ledelsesforankring**
NOKUT skal vurdere hvorvidt kvalitetssikringssystemet er beskrevet slik at det angir de målsettinger, prosesser, aktører og fora som inngår, om det er forankret i ledelsen og besluttede organ på de ulike nivåer, om arbeids- og ansvarsfordeling i kvalitetsarbeidet er fastsatt, og om selve kvalitetssikringssystemet gjøres til gjenstand for jevnlig evaluering og utvikling med sikte på institusjonens eget behov.
 - c. **Innhenting av dokumentert informasjon om kvalitet i studiene**
NOKUT skal vurdere hvorvidt sikring og vurdering i hvert enkelt igangsatt studium bygger på informasjon som innhentes systematisk og fra flere kilder, og om systemet har særskilte prosesser for å kvalitetssikre oppretting av nye studier.
 - d. **Analyse, vurdering og rapportering**
NOKUT skal vurdere hvorvidt den informasjon som systemet genererer analyseres, vurderes og framstilles for ansvarlige fora og ledelsesnivå.
 - e. **Bruk av kunnskap til kvalitetsforbedring**
NOKUT skal vurdere hvorvidt tiltak for forbedringer vurderes og iverksettes på grunnlag av de kvalitetsanalysene som gjøres. Dette gjelder både tiltak i tilfeller av svikt i forhold til akkrediteringskravene, og tiltak for å videreutvikle studiekvaliteten.

Kapittel 4 Akkreditering av studier

Bestemmelsene i dette kapitlet uttrykker kvalitetskrav for akkreditering av nye studier. Bestemmelsene er samtidig grunnlag for tilsyn med etablerte studier, jf. kapittel 5.

Felles bestemmelser for akkreditering av studier i første syklus (lavere grads nivå, 30-180/240 studiepoeng), i andre syklus (høyere grads nivå, 90/120/300 studiepoeng), og i tredje syklus (ph.d. og institusjonsbasert stipendprogram for kunstnerisk utviklingsvirksomhet).

Beslektede kriterier er gruppert i hovedområder § 4-1 til § 4-6. Alle kriterier er likevektige og må være tilfredsstillt ut fra en vurdering av minste akseptable nivå.

For akkreditering av selvstendige studietilbud gjelder §§ 4-1 til 4-4.

For akkreditering av fellesgrad gjelder §§ 4-1 og 4-5.

For akkreditering av deltakelse i institusjonsovergripende stipendprogram gjelder § 4-6.

§ 4-1 Grunnleggende forutsetninger for akkreditering

1. Følgende krav i lov om universiteter og høyskoler skal vurderes for akkreditering:
 - a. Reglement og styringsordning
 - b. Klagenemnd
 - c. Læringsmiljøutvalg
 - d. Utdanningsplan
 - e. Vitnemål og Diploma Supplement
 - f. Kvalitetssikringssystem
2. Krav i rammeplaner og aktuelle forskrifter fra Kunnskapsdepartementet skal være fylt.
3. Det skal redegjøres for forventet studentrekruttering i forhold til å etablere og opprettholde et tilfredsstillende læringsmiljø og i forhold til stabilitet i studiet.
4. Det skal redegjøres for forventet arbeidsomfang for studentene.
5. Der deler av studiet foregår utenfor den institusjonen som utsteder vitnemål, skal det foreligge tilfredsstillende avtaler som regulerer vesentlige forhold av betydning for studentene.

§ 4-2 Plan for studiet

1. Studiet skal ha et dekkende navn
2. Studiet skal beskrives med utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelse:
 - a. Læringsutbyttet skal være beskrevet som det en kandidat skal ha oppnådd ved fullført utdanning i form av kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i samsvar med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.
 - b. Studiets relevans for arbeidsliv og/eller videre studier skal være tydelig.
 - c. Studiets innhold og oppbygging skal tilfredsstillende relateres til læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.
 - d. Studiets arbeids- og undervisningsformer skal være egnet til å oppnå læringsutbytte slik det er beskrevet i planen.
 - e. Eksamensordninger og andre vurderingsformer skal være egnet til å vurdere i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet.
3. Studiet skal ha tilfredsstillende kopling til forskning, faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, tilpasset studiets nivå, omfang og egenart.
4. Studiet skal ha ordninger for studentutveksling og internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

§ 4-3 Fagmiljø tilknyttet studiet

1. Fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres.
2. Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studiet skal utgjøres av tilsatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være personer med minst

førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studiet. For de ulike sykler gjelder i tillegg:

- a. For første syklus skal minst 20 prosent av det samlede fagmiljøet være ansatte med førstestillingskompetanse.
 - b. For andre syklus skal minst 10 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer eller dosenter og ytterligere 40 prosent være ansatte med førstestillingskompetanse.
 - c. For tredje syklus, ph.d., skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer, de øvrige skal ha førsteamanuensiskompetanse.
 - d. For tredje syklus, kunstnerisk stipendprogram, skal minst 50 prosent av det samlede fagmiljøet være professorer/dosenter, de øvrige skal ha førstestillingskompetanse.
3. Fagmiljøet skal drive aktiv forskning, faglig- og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid. For de ulike sykler gjelder i tillegg:
- a. For første syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på et nivå som er tilfredsstillende for studiets innhold og nivå.
 - b. For andre syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt nivå.
 - c. For tredje syklus skal fagmiljøet ha dokumenterte resultater på høyt internasjonalt nivå og med tilstrekkelig faglig bredde.
4. Fagmiljøet skal delta aktivt i nasjonalt og internasjonalt samarbeid og nettverk relevant for studiet.
5. For studier med praksis skal fagmiljøet og eksterne praksisveiledere ha hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

§ 4-4 Støttefunksjoner og infrastruktur

1. Institusjonen skal ha lokaler, bibliotek tjenester, administrative og tekniske tjenester, IKT-ressurser og arbeidsforhold for studentene som er tilpasset antall studenter og studiet slik det er beskrevet i plan for studiet.

§ 4-5 Utfyllende bestemmelser for akkreditering av deler av studium som inngår i en fellesgrad

1. Det skal fremgå tydelig hvilke deler av studiet de ulike samarbeidende institusjonene har ansvaret for.
2. Det skal foreligge tilfredsstillende rutiner for utvikling og kvalitetssikring av studiet som helhet.
3. Delene studiet består av skal utgjøre en samlet helhet, spesielt i forhold til studiets nivå og læringsutbytte.
4. De(n) delen(e) som tilbys av den/de norske institusjonen(e) skal tilfredsstillende standarder og kriterier for akkreditering av studier i § 4-1 til § 4-4.

§ 4-6 Særskilte bestemmelser for institusjonsdeltakelse i institusjonsovergrepene kunstnerisk stipendprogram

1. Det skal foreligge et reglement for deltakelsen i programmet.

2. Deltakelsen i programmet, roller og ansvar for deltakende institusjon, skal være klart beskrevet.
3. Institusjonens og stipendiatenes rettigheter og plikter skal være klart beskrevet i særskilt avtaleformular.
4. Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal være tilpasset den undervisning og veiledning og det utviklingsarbeid som må utføres for å sikre og videreutvikle den kunstneriske kvaliteten i programmet.
5. Institusjonen skal drive aktiv og relevant kunstnerisk utviklingsvirksomhet med god bredde på høyt internasjonalt nivå knyttet til deltakelsen i programmet.
6. Institusjonen skal vise hvordan stipendiatenes deltakelse i programmet integreres i eget fagmiljø og fagutvikling.
7. Institusjonen skal delta aktivt i den obligatoriske fellesdelen av programmet.
8. Institusjonen skal kunne tilby sine stipendiater nødvendige obligatoriske og valgfrie kurs innenfor sin egen spesialisering.

Kapittel 5 Tilsyn med eksisterende virksomhet

Tilsyn med eksisterende virksomhet kan innebære revidering av akkrediterte studier og akkrediterte institusjoner så vel som tiltak av mindre inngripende karakter, jf. § 1-6 i "Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning", fastsatt av Kunnskapsdepartementet. I denne forskrift brukes "Generelt tilsyn" som samlebetegnelse for tiltak som ikke innebærer revidering.

§ 5-1 Grunnlaget for NOKUTs tilsyn med eksisterende virksomhet

1. NOKUT kan på fritt grunnlag føre tilsyn med all eksisterende virksomhet i norsk høyere utdanning, enten den er akkreditert av NOKUT eller etablert ved selvakkrediteringsfullmakt.
2. Tilsynet med eksisterende virksomhet skjer med utgangspunkt i kvalitetskravene uttrykt i standarder og kriterier for hhv. institusjon og studier i kapittel 2 og 4. Ved tilsyn med etablerte studier vurderes i tillegg om institusjonens gjennomføringsevne og dokumenterte resultater er tilfredsstillende.

§ 5-2 Generelt tilsyn

1. Generelt tilsyn kan være å be institusjonen om spesifikk informasjon, gå i dialog med institusjonen, be om redegjørelser og eventuelt gi institusjonen frister til å rette opp mangelfulle forhold. Hvilke tiltak som benyttes, avgjøres i hvert enkelt tilfelle.
2. Institusjoner som får positivt akkrediteringsvedtak i NOKUT, skal etter tre år orientere om hvordan virksomheten faktisk har utviklet seg i forhold til det som ble beskrevet i søknad om akkreditering.

§ 5-3 Revidering av akkreditering

1. Revidering av akkreditering kan iverksettes både direkte og som følge av generelt tilsyn, jf. § 5-2.
2. Revidering av akkreditering skjer alltid på grunnlag av en faglig vurdering utført av sakkyndige jf § 1-3

3. Dersom NOKUT finner at et studium eller en institusjon ikke lenger tilfredsstillter kravene til akkreditering, skal institusjonen gis en rimelig frist på inntil to – 2 – år for å iverksette tiltak.
4. Dersom NOKUT gjør vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av et studium, skal institusjonen umiddelbart trekke studiet tilbake. Institusjonen skal iverksette tiltak som gjør det mulig for studentene å fullføre studiet. Tiltakene skal godkjennes av NOKUT.
5. Dersom NOKUT gjør vedtak om å trekke tilbake akkrediteringen av en institusjon, skal vurdering og vedtak oversendes som råd til Kunnskapsdepartementet for endelig avgjørelse.

Kapittel 6 Sluttbestemmelser

§ 6-1 Ikrafttredelse og overgangsregler

1. Forskriften trer i kraft straks.
2. For læringsutbyttebeskrivelser gjelder at virksomhet som er etablert før denne forskrift trer i kraft, gis en overgangstid til 31.12.2012 for å tilpasse seg bestemmelsene om læringsutbyttebeskrivelse i § 4-2.2.
3. Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning av 25.01.2006 oppheves.